

BEREDSSKABSPLAN

Negativ social kontrol, æresrelaterede
krænkelser, ekstremisme og radikalisering

Februar 2024

Indhold

1. Formål.....	3
2. Definitioner.....	4
2.1. Negativ social kontrol.....	4
2.2. Æresrelaterede konflikter	4
2.3. Ekstremisme og radikaliserings	4
3. Signaler og symptomer.....	5
3.1. Tegn på negativ social kontrol og æresrelaterede handlinger	5
3.2. Tegn på ekstremisme og radikaliserings af et barn/en ung	6
4. Handlinger ved kendskab til negativ social kontrol, æresrelaterede handlinger, ekstremisme og radikaliserings.....	7
Bekymring.....	7
Mistanke	7
Konkret viden	7
4.1. Proces- og opmærksomhedspunkter ved mistanke eller viden vedr. negativ social kontrol eller æresrelaterede handlinger.....	8
4.2. Proces- og opmærksomhedspunkter ved ekstremisme og/eller radikaliserings	8
5. Underretning	9
5.1. Underretningspligt.....	9
5.2. Indhold i en underretning.....	9
5.3. Akut underretning.....	10
5.4. Hvad gør Familierådgivningen/KUI ved modtagelse af en underretning?	10
6. Kontaktoplysninger	11

1. Formål

I Thisted Kommune skal alle børn og unge være en del af et fællesskab i trygge og udviklende rammer.

Alle fagprofessionelle i kontakt med børn og unge har ansvar for, at der tidligst muligt opspores og reageres, hvis et barn eller en ung udsættes for negativ social kontrol og æresrelaterede hændelse eller bevæger sig i retningen af ekstremisme og radikaliserings.

Beredskabsplanen vedrørende negativ social kontrol, æresrelaterede krænkelser, ekstremisme og radikaliserings tager afsæt i Barnets Lov, som trådte i kraft den 1. januar 2024. Beredskabsplanen skal understøtte forebyggelse, opsporing og håndtering, samt tilvejebringe at alle ansatte, som arbejder med børn og unge, har kendskab til de procedurer og handlinger, hvis der er bekymring for, at børn og unge udsættes for negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter, ekstremisme eller radikaliserings.

Kommunerne er forpligtede til at udarbejde et skriftligt beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme i forhold til børn og unge og deres familier. Beredskabet skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres. Kommunalbestyrelsen skal revidere beredskabet løbende efter behov, dog som minimum hvert 4. år.

Beredskabet omfatter hele kommunens børne- og ungeområde og bør være koordineret på tværs af disse sektorer og med kommunens forvaltninger, afdelinger samt med andre relevante myndigheder som f.eks. politi, sundhedsvæsen, krisecentre, psykiatrien m.fl. Bestemmelsen har til formål at sikre, at kommunerne tager stilling til, hvordan de forebygger og håndterer sager om f.eks. tvangsægteskab, genopdragelsesrejse, trusler eller vold og negativ social kontrol over for børn og unge, der udøves af familien eller netværket, samt hvordan de forebygger og håndterer bekymringer om ekstremisme.

Indhold iht. Barnets Lov §15 stk. 3.

Formålet med beredskabet er:

- At skabe øget opmærksomhed på børn og unge, som er i en særlig risiko
- At sikre alle ansatte, der arbejder med børne- og ungeområdet i Thisted Kommune, kender kommunens beredskab ved bekymring og mistanke
- At øge kendskabet til handleveje og handlepligt i forbindelse med viden, mistanke eller bekymring
- At tilstræbe en hurtig, ensartet og professionel håndtering af sager

2. Definitioner

Begreber og definitioner i det følgende tager afsæt i Styrelsen for International Rekruttering og Integrations begrebsafklaring (SIRI).

2.1. Negativ social kontrol

Negativ social kontrol defineres som handlinger, styring, kontrol eller sanktioner, der i væsentlig grad hæmmer eller begrænser barnets/den unges livsudfoldelse, adfærd, valg og rettigheder.

Negativ social kontrol er, når børn og unge igennem pres, tvang eller vold begrænses i deres livsudfoldelse i en grad, så de mistrives, mister selvbestemmelse og forhindres i at deltage i fx skole- og fritidsaktiviteter og/eller får restriktioner i forhold til livsstil, valg af kæreste eller retten til at bestemme over egen krop.

2.2. Æresrelaterede konflikter

En æresrelateret konflikt opstår når en familie opfatter sig som en samlet enhed, og familied medlemmernes individuelle handlinger dermed kan påvirke hele familiens ære positivt eller negativt.

Hvis et barn eller en ung handler på en måde, som i familiens øjne krænker æren, kan familien reagere på forskellig vis for at forhindre barnets handlinger. Familien kan fx opstille restriktioner i forhold til barnets skolegang, fritidsliv, valg af venner. Der kan også være tale om isolering af barnet, indespærring, trusler, vold, genopdragelsesrejse, tvungen forlovelse, tvungen religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, tvangsægteskab og i værste fald drab.

Æresrelateret vold udøves ofte af barnets familie og familiens omgangskreds, og det kan derfor være svært for offeret at bryde ud af volden og søge hjælp, da det kan medføre trusler og vold både fra medlemmer af familien og af familiens omgangskreds.

2.3. Ekstremisme og radikalisering

Ekstremisme er betegnelsen for miljøer og ideer, der kan være karakteriseret ved;

- Forenkede verdensopfattelser og fjendebilleder, hvor bestemte grupper eller samfundsforhold ses som truende
- Manglende respekt for andre menneskers frihed og rettigheder
- Ønsket om at skabe et mere "ordnet", "rent" eller "retfærdigt" samfund – og om nødvendigt med udemokratiske midler
- At man legitimerer eller udøver trusler, pres, chikane, hærværk, vold eller terror med henvisning til samfundsforhold, som man er utilfreds med
- Intolerance overfor andres synspunkter.

Radikalisering er en proces, der kan ske gradvist eller mere pludseligt, og kan være karakteriseret ved: At barnet/den unge accepterer ekstremismens idéer og metoder og eventuelt tilslutter sig organiserede grupper

- At barnet/den unge er udsat for en intensiv socialisering, bearbejdning og gradvis skarpere retorik i lukkede grupper. Det kan fx være i personlige samtaler eller i lukkede chatrooms på internettet
- At barnet/den unge adskiller sig fra det fællesskab, som barnet/den unge almindeligvis har uden for gruppen. Det kan fx være venner og fritidsaktiviteter
- At barnet/den unge bliver "dehumaniseret", hvor dem, der opfattes som fjender, ikke ses som mennesker, hvilket kan være med til at legitimere voldshandlinger.

3. Signaler og symptomer

At være udsat for **negativ social kontrol** kan have alvorlige konsekvenser for den enkelte. Kontrollen kan føre til psykisk mistrivsel, blive en barriere for barnets/den unges sociale integration, uddannelse og beskæftigelse, samt føre til lov- og konventionsstridige handlinger, herunder æresrelaterede konflikter.

Æresrelaterede overgreb og konflikter adskiller sig fra andre typer af overgreb ved at være kollektivt organiseret, håndhævet og bifaldet af familien eller netværket omkring barnet.

For nogle familier er det altafgørende, at andre ikke får kendskab til familiens udfordringer. Det kan eskalere kontrollen og øge trusselsniveauet for barnet/den unge, hvis familien får kendskab til, at myndighederne er involveret. Det er derfor vigtigt, at de fagprofessionelle omkring barnet/den unge tager denne sikkerhedsrisiko alvorligt i håndteringen af sager med negativ social kontrol og æresrelaterede handlinger.

Ved **ekstremisme og radikalisering** er der en generel overordnet tendens til, at personen føler sig ekskluderet fra samfundets normalitet. Forebyggelse af ekstremisme og radikalisering handler derfor om at sikre god integration, inklusion, tryghed, mulighed for deltagelse i fællesskaber og medborgerskab for børn og unge, der befinder sig i risikozonen.

3.1. Tegn på negativ social kontrol og æresrelaterede handlinger

Social kontrol finder sted i alle samfund og kulturer. Det handler om at påvirke et andet menneskes adfærd i en bestemt retning, og kommer fx til udtryk i børneopdragelse eller på arbejdspladsen, hvilket ikke er negativt i sig selv.

Grund til bekymring opstår, når den sociale kontrol bliver så omfattende, at den begrænser børn og unges grundlæggende frihed og rettigheder.

Konflikterne kan opstå i krydsfeltet mellem kønsopfattelser, kultur, etnicitet, religion, migration og nationalitet. Det er derfor vigtigt ikke at fokusere på personers ophav eller antagelser om, hvad de oplever på baggrund af deres kultur eller religion, men reagere professionelt, hvis der skulle opstå bekymring om kontrol, vold eller en æresrelateret konflikt.

Teenagepiger og kvinder med etnisk baggrund kan være i målgruppen, men også drenge og unge mænd kan være ofre for æresrelaterede konflikter, både i forhold til seksualitet, valg af partner og uddannelse, men også i forhold til en forventning om at de bidrager til udøvelse af negativ social kontrol eller vold.

Lærere og pædagoger er ofte den nærmeste voksen ud over familien, og dermed den, der har barnets/den unges tillid. I mange tilfælde spottes negativ social kontrol ved, at en lærer eller pædagog spørger ind til, hvorfor barnet virker ukoncentreret eller nedtrykt, og som pludseligt står med et barn, som fortæller om kontrol, ensomhed, forkerthedsfølelse mv.

Nedenstående liste viser nogle af de bekymringstegn, man som fagprofessionel skal være opmærksom på. Her er det vigtigt at pointere, at listen ikke er udtømmende og ikke nødvendigvis er ensbetydende med at barnet/den unge er udsat for negativ social kontrol og/eller æresrelaterede handlinger.

Symptomerne på negativ social kontrol og æresrelaterede handlinger kan komme til udtryk ved, at barnet/den unge ikke har mulighed for at træffe selvstændige og afgørende valg angående eget liv og fremtid:

- Høj grad af sociale restriktioner
- Manglende deltagelse i skolens arrangementer eller andre fritidsaktiviteter
- Ikke deltagende i aktiviteter med det modsatte køn
- Familien afskærer barnet bestemte uddannelsesvalg
- Skolepræstationer bliver dårligere
- Overpræstation, hvor næsten al fritid bruges på skolearbejde
- Højt fravær, sygdom, pjæk eller husarrest
- Få eller ingen venner/veninder
- Mange pligter og stort ansvar i hjemmet
- Der tales om forlovelse i hjemmet
- Familien skal rejse til hjemlandet over en længere periode
- Søster eller bror har været udsat for pres fx til ægteskab
- Familien overvåger og kontrollerer adfærd og sociale aktiviteter
- Ingen accept af den unges seksualitet

3.2. Tegn på ekstremisme og radikalisering af et barn/en ung

Nedenstående liste af tegn og signaler på mulig ekstremisme og radikalisering skal altid holdes op mod, om der er andre symptomer og adfærdsændringer på samme tid. Det er vigtigt at pointere, at bekymringstegnene ikke nødvendigvis er ensbetydende med tegn på ekstremisme og radikalisering, ligesom listen heller ikke er udtømmende. Listen skal ses, som vigtige indikatorer, der kan lede tanker hen på ekstremisme og radikalisering.

Tegn på ekstremisme og radikalisering:

- Den unge isolerer sig eller trækker sig fra familien
- Den unge fravælger fritidsaktiviteter og venner
- Den unge tilvælger nye venner og relationer til individer eller grupper, der giver grund til bekymring, og som er kendt for ekstreme holdninger og kriminalitet
- Den unge opsøger litteratur, film og/eller internetsider med ekstreme og voldelige budskaber
- Den unge anvender totalitære symboler ved fx tatoveringer, plakater på værelset, påklædning mv.
- Den unge involverer sig i bekymrende handlinger eller begivenheder som deltagelse i møder med ekstremistiske budskaber eller voldelige sammenstød
- Den unge deltager i kriminalitet, vold eller anden alvorlig risikoadfærd
- Den unge udtrykker fjendebilleder, had mod specifikke grupper, konspirationsteorier fx mod homoseksuelle, indvandrere, danskere, muslimer mv.
- Den unge afviser demokratiske principper og kan være moraliserende overfor andre
- Den unge argumenterer for såkaldte absolutte holdninger fx forslag om at fjerne bestemte samfundsgrupper eller bombing af bestemte ting.

4. Handlinger ved kendskab til negativ social kontrol, æresrelaterede handlinger, ekstremisme og radikalisering

Vidensgraden kan inddeles i forskellige niveauer som afleder forskellige handlinger.

Bekymring

En bekymring er en diffus oplevelse af, at der er signaler på mistriksel hos et barn, ung eller barnets familie. Symptomer og årsager kan være vanskelige at indkredse. Her er således ikke tale om, at man har konkret viden om en konkret handling begået af en bestemt person mod barnet. Her er heller ikke tale om mistanke.

Handling

- Skærpet observation af barnet/den unge i en kortere periode.
- Drøftelse af bekymringen med nærmeste leder.
- Evt. anonym rådgivning og sparring i Familierådgivningens modtagelse telefon 9917 2373 eller den tilknyttede konsulterende socialrådgiver og/eller SSP, telefon 9917 2450, folkeskole@thisted.dk.

Mistanke

Mistanke **er** mere end en bekymring **og** kan fx handle om en mistanke om, at barnet/den unge er eller har været udsat for negativ social kontrol eller æresrelaterede konflikter eller bevæger sig ekstremistiske miljøer.

Mistanken kan opstå på baggrund af en nærmere observation, **på baggrund af barnets/den unges egne udsagn om hændelser, der har fundet sted, udsagn fra andre fx andre unge eller oplysninger, modtaget på anden vis.**

Handling

- Drøftelse med nærmeste leder.
- Evt. sparring forinden underretning med Familierådgivningens modtagelse telefon 9917 2373 eller den tilknyttede konsulterende socialrådgiver og/eller SSP, telefon 9917 2450, folkeskole@thisted.dk.
- Vedr. ekstremisme og radikalisering inddrages INFO-hus Kommune via Familierådgivningen, Politiet eller SSP.
- Evt. kontakt VISO: 7242 4000.
- Der foretages en underretning.

Konkret viden

Konkret viden handler om de situationer, hvor et en ung har været udsat for en konkret handling i form af negativ social kontrol eller æresrelaterede hændelser begået af én eller flere personer. Denne viden kan komme i form af udsagn fra den unge selv, udsagn fra vidner eller tilståelse fra krænkeren.

Handling

- Drøftelse med nærmeste leder.
- Der foretages en underretning på underretning@thisted.dk.
- Kontakt Thisted Politi, telefon 9619 1448 eller 114.
- Evt. kontakt VISO: 72 42 40 00
- Vedr. ekstremisme og radikalisering inddrages INFO-hus Kommune via Familierådgivningen, Politiet eller SSP.
- Akut udenfor kommunens åbningstid: kontakt Politiet på 114.

4.1. Proces- og opmærksomhedspunkter ved mistanke eller viden vedr. negativ social kontrol eller æresrelaterede handlinger

- Der udpeges en tovholder f.eks. socialrådgiveren, som er tryghedsperson for barnet/den unge.
- Det vurderes, om der skal udarbejdes en sikkerhedsplan for barnet/den unge, eller om der skal ske en akut handling.
- Relevante opmærksomhedspunkter:
 - Del aldrig din bekymring med familie eller venner til barnet/den unge
 - Overvej metode og indhold af korrespondance med barnet/den unge
 - Vær opmærksom på søskende til barnet/den unge
- En eventuel sikkerhedsplan kan have fokus på:
 - Hvad skal barnet/den gøre, hvis situationen spidser til?
 - Hvem skal barnet/den unge kontakte i alle døgnets tider?
 - Hvem reagerer, hvis barnet/den unge ikke vender tilbage på aftale tidspunkter?

4.2. Proces- og opmærksomhedspunkter ved ekstremisme og/eller radikalisering

- Der udpeges en tovholder
- Der tages kontakt til INFO-hus Kommune
- Tovholderen opstarter en actions gruppe med henblik på et akutmøde, hvor bekymringerne drøftes.
- Deltagere i actions gruppen vil være personale med kendskab til barnet/den unge og familien fra følgende afdelinger f.eks.
 - Socialrådgiver fra Familierådgivningen
 - Repræsentant fra Ungdomsskolen
 - Repræsentant fra Politiet
 - Andre relevante samarbejdspartnere fx ungdomsuddannelser, skoler, klubber, fritidsforeninger, boligforeninger
- Tovholderen har ansvaret for udførelser af indsatser og aftaler fra akutmødet i actions gruppen.

5. Underretning

5.1. Underretningspligt

Alle borgere har pligt til at underrette de sociale myndigheder, hvis de får kendskab til vold eller seksuelle overgreb mod et barn eller en ung:

"Den, der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år fra forældrenes eller andre opdragers side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer barnets eller den unges sundhed i eller udvikling i fare, har pligt til at underrette kommunen."

Barnets Lov § 135

Derudover gælder en særlig **skærpet underretningspligt** efter Barnets Lov §133 for personer, der udøver offentlige hverv eller offentlig tjeneste. Den skærpede underretningspligt er personlig.

Den enkelte fagperson er ansvarlig for at reagere og handle på sin egen bekymring – også i de tilfælde, hvor der allerede er et samarbejde i gang om barnet.

Den skærpede underretningspligt betyder, at du altid skal underrette barnets kommune, hvis du under udøvelsen af tjeneste får kendskab eller særlig grund til at antage, at et barn har behov for særlig støtte.

5.2. Indhold i en underretning

Ved en underretning skal anvendes de digitale underretningsblanketter, som kan findes på Thisted Kommunes hjemmeside:

<https://thisted.dk/service-and-selvbetjening/familie-boern-and-pasning/saarbare-boern-og-unge/er-du-bekymret-for-et-barn>

Felterne i underretningsblanketten skal udfyldes så konkret som muligt. Herefter underskrives blanketten af den fagprofessionelle/lederen – evt. underskriver begge. Ved "indsend" nedst på blanketten, sendes underretningen direkte til Familierådgivningen.

Indhold i underretningen

- ✓ Ajourførte data på børn/unge og forældre
- ✓ Konkrete datoer for episoder - beskriv observationer konkret:
 - Hvad er observeret?
 - Hvornår er det observeret?
 - Under hvilke omstændigheder er det observeret?
- ✓ Undlad fortolkninger og vurderinger – vær objektiv og sammenlign fx med, hvad der er normal udvikling og adfærd for et barn på samme aldersniveau.
- ✓ Anfør om forældrene er orienteret om underretningen – I tilfælde hvor mistanken om negativ social kontrol eller æresrelaterede hændelser retter sig mod én eller begge forældre/stedforældre, skal du undlade at orientere forældrene om underretningen.

5.3. Akut underretning

Familierådgivningen forholder sig til, om det er en akut underretning fx i tilfælde af mistanke om negativ social kontrol eller æresrelateret hændelse. **I de tilfælde orienteres forældrene ikke om underretningen.**

Udenfor den normal åbningstid kontaktes den sociale døgnvagt om akutte hændelser. Kontakt Politiet på telefon 114.

5.4. Hvad gør Familierådgivningen ved modtagelse af en underretning?

- Familierådgivningen skal inden 24 timer efter modtagelsen af en underretning vurdere, om der er behov for akut handling på baggrund af underretningen.
- Der foretages som udgangspunkt, og evt. i samarbejde med politiet, en vurdering af barnets sikkerhedsbehov med henblik på at sikre, at barnet beskyttes mod eventuelle overgreb eller repressalier.
- Hvis der er tale om en underretning i en ny sag, håndteres sagens videre forløb i Familierådgivningens modtagelse,
- Hvis der er tale om en underretning i en allerede kendt sag, foretages en vurdering af sagen inden for 24 timer.
- En socialrådgiver afholder en børnesamtale med barnet.
- I de tilfælde, hvor overgrebet anmeldes til politiet, vil socialrådgiver altid koordinere med politiet FØR forældrene informeres.
- I de tilfælde, hvor der ingen anmeldelse foretages, vil forældrene hurtigt blive kontaktet og informeret om, at myndighed har modtaget en underretning samt blive orienteret om, hvorvidt der er sket registrering hos Politiet.
- Socialrådgiveren vil herefter gå i gang med at afdække familiens og barnets situation nærmere, og afdække barnets og familiens behov for større.
- Fagprofessionelle underrettere skal af Familierådgivningen have orientering tilbage, om underretningen har medført, at der iværksættes en børnefaglig undersøgelse, en afdækning af støttebehovet eller iværksættelse af støtteforanstaltninger. En sådan tilbagemelding vil først ske, når sagen er afdækket tilstrækkelig til at kunne vurdere herpå.
- Uanset om overgrebet ender med politianmeldelse, er det socialrådgiverens ansvar at tage stilling til barnets behov for særlig støtte.

6. Kontaktoplysninger

Thisted Kommunes Familierådgivning kan altid vejlede i forbindelse med underretninger.

Åbningstider:

Mandag- onsdag kl. 8:00 – 15:00

Torsdag kl. 8:00 - og 17:00

Fredag kl. 8:00 og 15:00

Familierådgivningen: Telefon 9917 2473

SSP: Telefon 9917 2450

Uden for åbningstiden sker kontakten til døgnvagten via Nordjyllands Politi. **Telefon: 114**

Thisted Politi

Telefon 9619 1448 eller 114.

INFO-hus Holstebro

Forebyggelse af radikaliserings sker i et samarbejde mellem Politiet og kommunerne og kaldes "INFO-hus samarbejde". Samarbejdet bygger på erfaringsudveksling og sparring i netværket. Derudover deltager Politiets Efterretningstjeneste (PET) og Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) i samarbejdet. Målet er, at signaler om radikaliserings og ekstremisme bliver opfanget på et så tidligt tidspunkt som muligt, og at der bliver sat ind med den nødvendige indsats.

Kontakt sker via kommunens SSP-konsulent eller Politiet.

VISO

VISO er den nationale videns og specialrådgivningsorganisation på det sociale område. VISO tilbyder rådgivning og udredning til fagpersoner, når en borger er udsat for æresrelaterede konflikter. Rådgivningen indeholder risikovurdering, faglig sparring og mægling til familien.

Telefon: 72 42 40 00

RED Rådgivning

Et landsdækkende tilbud om professionel rådgivning om æresrelaterede konflikter. De rådgiver unge, forældre og fagpersoner, der enten oplever eller arbejder med æresrelaterede konflikter. RED Rådgivningen tilbyder mægling i familierne og kan også bevilge psykologhjælp til den borger, der står i en æresrelateret konflikt.

Hotline: 70 27 76 66, døgndækning alle dage.

RED Safehouse

Der er to safehouses under RED – et i Jylland og et på Sjælland. RED Safehouse tilbyder ophold til unge mellem 16-30 år uden børn, som har brug for beskyttelse og støtte til at få et selvstændigt liv efter egne ønsker. Både unge kvinder og mænd kan få ophold, beskyttelse og støtte på RED Safehouse i op til to år og i udslusningsboliger i op til ét år.

RED 2, Jylland: 61 93 63 28

Udenrigsministeriet/Koordinationsenheden

Ved bekymring for eller konkret viden om, at en borger, et barn eller en ung er udsat for tvungen udrejse af Danmark eller har et ufrivilligt ophold i et andet land skal Udenrigsministeriet orienteres.

Udenrigsministeriets Borgerservice og Udenrigsministeriets Globale Vagttjenester.

Telefon: 33 92 11 12

Mandecentret

Mandecentret kan indgå med rådgivning og tilbud når drenge/mænd har behov for en beredskabsplan i forbindelse med negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter. Læs mere på <https://mandecentret.dk/kommuner/>

info@mandecentret.dk

Telefon: 70 11 62 63 (alle hverdage mellem 9-15)
